

Direkcija
Področje za odločanje o pravicah
in za medicinske pripomočke
Miklošičeva cesta 24
1000 Ljubljana

Tel.: 01 30 77 200
Faks: 01 23 12 182
E-pošta: di@zzzs.si
www.zzzs.si

**ZZZS – VSI
VSEM DELODAJALCEM
VSEM ZAVAROVANECM
IZVAJALCEM ZDRAVSTVENIH STORITEV NA PRIMARNEM NIVOJU
FURS
VSEM PROGRAMSKIM HIŠAM ZA OBRAČUN PLAČ**

Številka: 180-46/2020-DI/160
Datum: 20. 1. 2021

ZADEVA: Zadržanost od dela za zavarovance, ki so se okužili s COVID-19 na delovišču pri izvajalcih socialno varstvene storitve institucionalnega varstva ali izvajalcu zdravstvene dejavnosti po 46. členu ZIUPOPĐVE

1. Splošno

V Uradnem listu RS št. 203/2020 z dne 30.12.2020 je bil objavljen Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUPOPĐVE), ki v 46. členu¹ določa, da zavarovancem, ki delajo pri izvajalcih iz 46. člena tega zakona (v nadaljevanju: izvajalci), pripada nadomestilo plače že od prvega dne zadržanosti od dela zaradi okuženosti s COVID-19 v višini 100 %

¹Ne glede na 29. člen Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUIF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUIF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K in 36/19; v nadaljnjem besedilu: ZZVZZ) ter tretji in osmi odstavek 137. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS in 81/19; v nadaljnjem besedilu: ZDR-1) gre zavarovancem, ki delajo pri izvajalcu socialno varstvene storitve institucionalno varstvo, izvajalcu krizne namestitve iz tretjega odstavka 49. člena ZSV, izvajalcu socialno varstvenih programov iz 18.s člena ZSV, ki izvajajo nastanitveni program iz 3. člena Pravilnika o sofinanciranju socialnovarstvenih programov (Uradni list RS, št. 70/16 in 34/19), izvajalcu pomoči družini na domu iz tretjega odstavka 15. člena ZSV ter izvajalcu zdravstvene dejavnosti in na delovnem mestu zbolijo za COVID-19, nadomestilo plače od prvega dne odsotnosti zaradi te bolezni.

(2) Ne glede na tretji odstavek 137. člena ZDR-1 znaša nadomestilo iz prejšnjega odstavka 100 odstotkov višine plače, ki bi jo prejel, če bi delal. Sredstva za kritje razlike do 100-odstotnega nadomestila iz prejšnjega odstavka se zagotavljajo iz sredstev proračuna Republike Slovenije prek ZZZS.

(3) Zavarovavec je upravičen do nadomestila iz prvega odstavka tega člena, če je mogoče z veliko verjetnostjo izkazati, da je do okužbe prišlo v delovnem procesu na delovišču pri izvajalcu socialno varstvene storitve institucionalno varstvo ali izvajalcu zdravstvene dejavnosti (npr. zaznan rizični stik, delo na deloviščih iz prvega odstavka 56. člena ZUOOP) kljub ustrezni uporabi osebne varovalne opreme, kar potrdi izvajalec s pisno izjavo, dano pod materialno in kazensko odgovornostjo.

(4) Zavarovavec, ki uveljavlja začasno zadržanost od dela iz prvega odstavka tega člena, posreduje izjavo iz prejšnjega odstavka izbranemu osebnemu zdravniku.

(5) ZZZS: – delodajalcu povrne izplačano razliko nadomestila v 60 dneh od predložitve zahteve za povračilo razlike nadomestila; – samostojnemu zavezancu izplača razliko nadomestila v 30 dneh od predložitve zahteve za izplačilo razliko nadomestila.

(6) Natančnejši postopek vlaganja zahteve iz prejšnjega odstavka, vključno z obliko pisne izjave iz tretjega odstavka tega člena, določa ZZZS.

(7) Delodajalec oziroma samostojni zavezanec vloži zahtevo iz petega odstavka tega člena v elektronski obliki pri ZZZS v enem mesecu po zaključku začasne zadržanosti iz prvega odstavka tega člena, ki ji priloži izjavo iz tretjega odstavka tega člena.

(8) Če ni s tem členom določeno drugače, se glede obračuna, izplačila in povračila nadomestila smiselno uporabljajo določbe ZZVZZ in na njegovi podlagi izdanih aktov, ki urejajo nadomestilo plače med začasno zadržanostjo od dela, ki je pravica iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

(9) Stroški izplačanih razlik nadomestil se ZZZS povrnejo iz proračuna Republike Slovenije v desetih dneh od dneva, ko ministrstvo, pristojno za zdravje, prejme zahtevek ZZZS za povračilo izplačanih razlik nadomestil.

(10) Ukrep iz tega člena velja do 31. decembra 2021.

osnove, ki jo predstavlja plača, ki bi jo zavarovanec prejel, če bi delal. Kot razlog te zadržanosti se določi »bolezen«. Razliko med 100-odstotnim nadomestilom in 80-odstotnim nadomestilom za razlog »01-bolezen« izvajalcu oz. samostojnemu zavezancu, ki izvaja dejavnost iz 46. člena, povrne ZZS v breme proračuna.

2. Veljavnost in uporaba

ZIUPOPĐVE je pričel veljati z 31. 12. 2020 in se uporablja za zavarovance iz 46. člena, ki so se okužili na delovnem mestu s COVID-19 in so zaradi tega začasno zadržani od dela **od vključno 31. 12. 2020 dalje**, in sicer ne glede na to, ali je bil prvi dan tega staleža pred 31. 12. 2020 ali po tem datumu. Ukrep velja za začasno zadržanost od dela **do vključno 31. 12. 2021**.

3. Upravičenci

Pravico do nadomestila zaradi bolezni v višini 100 % osnove v skladu s 46. člen ZIUPOPĐVE imajo zavarovanci, ki so se okužili s COVID-19 v delovnem procesu na delovišču pri:

- izvajalcu socialno varstvene storitve institucionalnega varstva,
- izvajalcu krizne namestitve iz tretjega odstavka 49. člena ZSV,
- izvajalcu socialno varstvenih programov iz 18. s člena ZSV, ki izvajajo nastanitveni program iz 3. člena Pravilnika o sofinanciranju socialnovarstvenih programov (Uradni list RS, št. 70/16 in 34/19),
- izvajalcu pomoči družini na domu iz tretjega odstavka 15. člena ZSV,
- izvajalcu zdravstvene dejavnosti (v javni mreži ali izven nje).²

Med te zavarovance sodijo poleg zavarovancev, ki so zaposleni pri zgoraj naštetih izvajalcih na podlagi pogodbe o zaposlitvi tudi samostojni zavezanci (npr. s.p.), ki so v času, ko so se okužili s COVID19, opravljali dela in naloge pri izvajalcu na drugi pravni podlagi (npr. podjetna pogodba).

4. Postopek uveljavljanja pravice

Zavarovanec pravico do zadržanosti iz navedenega razloga uveljavlja pri svojem izbranem osebnem zdravniku, ki na podlagi svoje odločitve ali odločitve imenovanega zdravnika izda elektronski bolniški list (v nadaljevanju: eBOL) z razlogom »01 – bolezen«.

Zavarovanec je dolžan za to, da izbrani osebni zdravnik izda eBOL z razlogom »01 – bolezen« v primeru okužbe s COVID-19 na delovnem mestu (in s tem za priznanje 100 % nadomestila plače), predložiti kopijo izjave izvajalca, s katero ta pod kazensko in materialno odgovornostjo potrjuje, da je z veliko verjetnostjo možno izkazati, da je do okužbe s COVID-19 prišlo v delovnem procesu na delovišču pri tem izvajalcu (npr. zaznan rizični stik, delo na deloviščih iz prvega odstavka 56. člena ZZUOOP), kljub ustrezni uporabi osebne varovalne opreme. Vzorec izjave izvajalca (v nadaljevanju: Izjava) je priloga tega navodila.

² Kdo so izvajalci zdravstvene dejavnosti je določeno v 2. in 3. členu Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP in 203/20 – ZIUPOPĐVE)

5. Podrobnejša navodila glede določanja razloga zadržanosti od dela v primeru okužbe s COVID-19 na delovnem mestu upošteva določbe 46. člena ZIUPOPĐVE na eBOL

eBOL za RAZLOG BOLEZEN

Osebni zdravnik zavarovanca, **izstavi eBOL z razlogom začasne zadržanosti od dela »01-bolezen«**, če so sočasno izpolnjeni naslednji pogoji:

- razlog za bolniški stalež je okužba s COVID-19 na delovnem mestu pri izvajalcu iz 46. člena ZIUPOPĐVE,
- zavarovanec predloži kopijo Izjave izvajalca.

Če je bil zavarovanec pred 31.12.2020 neprekinjeno začasno zadržan od dela zaradi razlogov od 1 do 5 (bolezen, poškodba izven dela, poklicna bolezen, poškodba pri delu, poškodba po tretji osebi izven dela), ostaja prvi dan zadržanosti nespremenjen (kar se navede v rubriki »5 – PRVI DAN ZADRŽANOSTI« na eBOL). Lahko se spremni le prvi dan za razlog v rubriki »11 – PRVI DAN ZADRŽANOSTI ZA RAZLOG« na eBOL (npr. zavarovanec je imel do 31.12.2020 razlog »04-poškodba pri delu«, od 31.12.2020 pa »01-bolezen« in je prvi dan za slednji razlog v rubriki 11 na eBOL – 31.12.2020).

Če je bil razlog zadržanosti pred 31.12.2020 »08-izolacija« ostane ta razlog še naprej (ne more se transformirati v »01-bolezen«).

eBOL za RAZLOG POŠKODBA PRI DELU

Če je razlog za »bolniški stalež« okužba s COVID-19 na delovnem mestu pri izvajalcu, ki je naveden v 46. členu ZIUPOPĐVE, razlog bolniškega staleža od 31.12.2020 dalje na eBOL ne more biti »04 - poškodba pri delu«, temveč je na eBOL vedno »01 – bolezen«.

Poškodba pri delu je razlog za »bolniški stalež«, če se je zavarovanec okužil na delovnem mestu s COVID-19. vendar ne pri delodajalcu iz 46. člena ZIUPOPĐVE.

To pomeni, da izbrani osebni zdravnik izda eBOL z razlogom začasne zadržanosti od dela »04-poškodba pri delu« zavarovancu, če so (hkrati) izpolnjeni naslednji pogoji:

- razlog za bolniški stalež je okužba s COVID-19 na delovnem mestu,
- do okužbe prišlo pri delodajalcu, ki **ni** naveden v 46. členu ZIUPOPĐVE (npr. policist, trgovec itd.),
- delodajalec z obrazcem ER-8 potrdi, da je do okužbe prišlo v zvezi z opravljanjem njegovega dela.

eBOL za RAZLOG IZOLACIJA

Če se zavarovanec ni okužil s COVID-19 na delovnem mestu (zavarovanec se je okužil s COVID-19 izven delovnega procesa oziroma če izvajalec, pri katerem dela, ni z Izjavo potrdil, da se je zavarovanec okužil na delovnem mestu oz. izdal obrazca ER-8) **izbrani osebni zdravnik izda eBOL z razlogom začasne zadržanosti od dela »08-izolacija« za čas trajanja kužnosti. Če pa je zavarovanec tudi po poteku kužnosti še nadalje v bolniškem staležu, za preostali del začasne nezmožnosti za delo izda eBOL z razlogom »01-bolezen«**.

6. PODROBNEJŠE DOLOČBE GLEDE OBRAČUNA NADOMESTILA PO 46. ČLENU ZIUPOPĐVE

ČE GRE ZA DELAVCA

Izvajalec, pri katerem je zavarovanec zaposlen, v primeru okužbe s COVID-19 na delovnem mestu, zavarovancu posreduje kopijo Izjave, ki jo ta predloži svojemu osebnemu zdravniku. Na podlagi izdanega eBOL za razlog »01-bolezen« izvajalec izvede obračun nadomestila plače za konkretni mesec začasne zadržanosti od dela.

- Za prvih 30 delovnih dni začasne zadržanosti od dela po 46. členu ZIUPOPĐVE

Za prvih 30 delovnih dni začasne zadržanosti od dela izvajalec obračuna in izplača nadomestilo v višini 100 % plače, ki bi jo zavarovanec prejel, če bi delal. Nadomestilo plače v višini 80 % plače, ki bi jo zavarovanec prejel, če bi delal, izvajalec zagotavlja v svoje breme, za razliko do višine 100% - torej za nadomestilo v višini 20 % osnove, pa izvajalec vloži refundacijski zahtevek na ZZZS. Pri obračunu in vložitvi zahtevka za refundacijo za 20 % plače, ki bi jo zavarovanec dobil, če bi delal, uporabi obračunski razlog "15-bolezen-46. člen".

Izvajalec vloži ločen zahtevek za refundacijo za vse zavarovance (svoje delavce), za katere uveljavlja refundacijo za obračunski razlog "15-bolezen-46. člen". K vsakemu obračunu priloži tudi originalno Izjavo iz 46. člena. Če zadržanost od dela iz tega razloga traja še v naslednji mesec oz. več mesecev, izvajalec vsakokratnemu zahtevku priloži kopijo Izjave. Vzorec zahtevka za refundacijo bo objavljen na portalu ZZZS.

- Po preteku 30 delovnih dni začasne zadržanosti od dela

Če traja zadržanost od dela zaradi bolezni, kot posledice okužbe s COVID-19 na delovnem mestu, več kot 30 delovnih dni, imajo zavarovanci v primeru okužbe iz 46. člena pravico do nadomestila še naprej v višini 100 % osnove (vendar v tem primeru osnove po ZZVZZ). Izvajalec od vključno 31. delovnega dne na ZZZS posreduje preko sistema SPOT, vmesnika eNDM ali po pošti običajni zahtevek za refundacijo, pri obračunu pa uporabi obračunski razlog 04-poškodba pri delu (*ne glede na to, da je na eBOL razlog 01-bolezen*). Kot dokazilo za uporabo obračunskega razloga 04 se priloži (papirno oz. skenirano) k vsakemu obračunu vsak mesec kopija Izjave iz 46. člena.

Osnova za obračun nadomestila po ZZVZZ je pri zavarovancih izplačana povprečna mesečna plača in nadomestila v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela (31. člen ZZVZZ).

ČE GRE ZA SAMOSTOJNEGA ZAVEZANCA

Samostojni zavezanci uveljavljajo izplačilo nadomestila neposredno od ZZZS z vložitvijo vloge za izplačilo nadomestila med začasno zadržanostjo od dela za samostojnega zavezanca, kateri priložijo Izjavo izvajalca iz 46. člena ZIUPOPĐVE. Vzorec vloge za samostojne zavezance in navodila za posredovanje na enote ZZZS so objavljena [Portal za zavezanca](#). Podatke o osnovi in limitu za namen obračuna nadomestila ZZZS pridobi od Finančne uprave Republike Slovenije (FURS). Samostojni zavezanci morajo sami na FURS posredovati kopijo Izjave kot dokazilo, da jih FURS bremeni 20 % manj prispevkov.

- Za prvih 30 delovnih dni začasne zadržanosti od dela po 46. členu ZIUPOPĐVE

Samostojni zavezanec si v času zadržanosti od dela ne izplačuje nadomestil, ampak poravnava za prvih 30 delovnih dni prispevke za socialno varnost (v enaki višini kot v obdobjih, ko ni zadržan od dela). Samostojni zavezanec tudi v primeru začasne zadržanosti od dela zaradi okužbe s COVID-19 krije v svoje breme za prvih 30 delovnih dni 80 % prispevkov za socialna zavarovanja. ZZS na podlagi izstavljenega eBOL in Izjave izvajalca samostojnemu zavezancu po obračunskem razlogu 15-bolezen-46. člen obračuna in izplača neto nadomestilo, izračunano iz 20 % njegove bruto osnove za plačilo prispevkov in od te osnove plača prispevke za socialno varnost ter odda REK 1b na FURS.

- Po preteku 30 delovnih dni začasne zadržanosti od dela

Prav tako kot delavci imajo tudi samostojni zavezanci pravico do nadomestila v višini 100 % osnove po ZZVZZ, če traja zadržanost od dela zaradi bolezni, kot posledice okužbe s COVID-19 na delovnem mestu pod pogoji iz 46. člena ZIUPOPĐVE, več kot 30 delovnih dni (torej za obdobje, ko nadomestilo plače bremenijo ZZS). Samostojni zavezanci morajo k vlogi za vsak mesec neprekinjene zadržanosti priložiti kopijo Izjave, na podlagi katere ZZS pri obračunu uporabi obračunski razlog 04-poškodba pri delu.

Po poteku 30 delovnih dni na FURS Izjave ni več potrebno posredovati.

Osnova za obračun nadomestila po ZZVZZ od vključno 31 delovnega dne je tudi pri samostojnih zavezancih povprečna osnova za plačilo prispevkov v koledarskem letu pred letom, v katerem je nastala začasna zadržanost od dela.

7. ROK IN NAČIN POŠILJANJA ZAHTEVKOV

Izvajalec oziroma samostojni zavezanec vloži zahtevo za izplačilo razlike nadomestila v višini 20 % osnove po 46. členu (za začasno zadržanost od dela do 30 delovnih dni) v enem mesecu po zaključku začasne zadržanosti. Prepozno vloženi zahtevki ZZS ne bo obravnaval in ne bo izplačal nadomestila.

Zahtevek, ki mora biti lastnoročno podpisan s strani pooblaščenih oseb za pripravo refundacijskih zahtevkov, se na ZZS posreduje skupaj s prilogami (Izjavami in morebitnimi posebnimi koledarji) v papirni obliki oziroma skeniran v elektronski predal območnih enot ZZS. Naslovi elektronskih predalov območnih enot so objavljeni na spletni strani ZZS v povezavi:

<https://www.zzs.si/zzs/internet/zzs.nsf/o/1B62FBBF75037ADAC1256E8900255690>

Marjan Sušelj
generalni direktor

Priloga:
- Izjava izvajalca

Vročiti:
- naslovníkom
- gp.mz@gov.si
- gp.mddsz@gov.si